Ultimul visător

de Sergiu Someşan din volumul « Numărul fiarei », editura Vremea, 2004
email
sergiu_somesan @yahoo.com

Bărbatul culcat pe pat avea părul lung şi murdar, iar acolo unde atinsese perna, pânza albă şi scrobită căpătase o culoare incertă, cenuşie. Avea un somn agitat, se răsucea mereu şi strângea palmele de parcă ar fi încercat să apuce ceva văzut numai de el. Uneori i se părea că a găsit ce căuta, şi atunci un zâmbet fugar îi apărea pe buzele cenuşii. Era bătrân şi barba neîngrijită îl făcea să pară şi mai bătrân.

— Ar fi trebuit să îl spălăm, spuse doctorul în chip de scuză, dar a fost adus aseară după ce personalul…

— Nu! ţipă bărbatul de lângă pat. Văzând că bătrânul din pat se foieşte neliniştit, adăugă în şoaptă, dar cu o voce încărcată de tensiune:

— În nici un caz nu trebuie să îl spălaţi sau să îi modificaţi în vreun fel înfăţişarea sau… felul de a fi.

— Dar, domnule ministru, nu putem să îl lăsăm aşa. Precis are şi paraziţi… Mâine dimineaţă, la prima oră, vă asigur…

Omul în costum păru cuprins de disperare şi îşi strânse capul în mâini într-un gest atât de sfâşietor, încât doctorul se grăbi să îl asigure:

— Am înţeles, domnule ministru. Interese de stat superioare impun păstrarea înfăţişării acestui om…

Fără să vrea şi în ciuda neliniştii care îl frământa, ministrul zâmbi o clipă amuzat. Apoi dădu iar cu ochii de chipul bătrânului care se zbătea în somnul lui neliniştit.

Oftă şi spuse:

— Să sperăm că apucă dimineaţa! Îl apucă pe doctor de cot şi îl conduse la unul dintre geamuri. Afară, noaptea caldă de mai îşi trimitea spre salonul mic şi cochet miresmele îmbătătoare.

— Priveşte, doctore, îl îndemnă ministrul. Uită-te şi spune-mi ce vezi!

Sub ei se aşternea parcul micii clinici particulare. Cochet şi bine îngrijit, îşi întindea aleile cu o precizie de-a dreptul matematică până aproape de gard. Rondourile de flori, cercuri perfecte, păreau trasate de compasul unui geometru obsedat de precizie. O boare parfumată de vânt scosese de undeva câteva ghemotoace de hârtie şi se distra cu ele, împingându-le jucăuşă de-a lungul aleilor înainte de a le arunca poznaş pe peluza din faţa geamului.

— Am înţeles, să trăiţi! Trimit acum portarul să le ridice!

Ministrul oftă greu:

— Nu, doctore, nu ai înţeles. Lasă hârtiile acolo şi priveşte mai departe, acolo, spre capătul străzii. Ce vezi?

— Nu se vede nimic. E prea întuneric…

— Priveşte de-a lungul becurilor…

Doctorul se întoarse spre ministru. Vru să spună ceva, apoi se opri şi se întoarse iar spre geam, privind lung în întuneric:

— Nu se vede, şopti el stins. Doar ştiţi şi dumneavoastră…, avea glasul pierdut şi aproape rugător.

Ministrul era însă neîndurător:

— Ştiu, dar vreau să îmi spui dumneata! De ce nu se vede, doctore? Nici acum, şi nici mâine dimineaţă când va răsări soarele.

Doctorul privi o clipă spre omul adormit din pat de parcă i-ar fi cerut ajutorul. Bătrânul cerşetor se foi un timp prin somn, apoi se întoarse cu spatele la ei şi începu să sforăie uşurel, ca scăpat de o mare povoară. Simţind aţintită asupra lui privirea întrebătoare a ministrului, ridică neputincios din umeri:

— Nu se vede, şi gata! Aşa este de când am apucat noi… *Irealitatea*… doar ştiţi că nu este bine să vorbim despre asta…

Ministrul plecă de lângă geam şi se apropie iar de pat. Privi minute în şir somnul greu ca un leşin al omului, apoi se întoarse spre doctor:

— S-au găsit documente, poate nu prea clare şi nici foarte sigure, din care rezultă că pe vremuri puteai să vezi în jurul tău cât cuprindeai cu ochii.

Doctorul se înecă încercând să se prefacă surprins: se afla pe teren alunecos. Ministrul însuşi vorbea despre lucruri interzise. Tuşi încurcat, apoi spuse cu o voce pe care o voia nepăsătoare:

— De fapt, am auzit ceva… În general, bătrânii povestesc, dar am crezut tot timpul că sunt numai legende… despre care, după cum ştiţi, este interzis să se vorbească.

— Nu-s legende, doctore. Totul e adevărat, cel puţin eu unul sunt convins de asta. E la fel de adevărat că pentru binele public a trebuit să interzicem discuţiile pe un asemenea subiect…

Rămase iar pe gânduri, apoi se apropie de mica bibliotecă a doctorului. În toate casele şi peste tot unde oamenii petreceau mai mult timp, îşi făceau o mică bibliotecă. Uneori cu numai câteva cărţi. Se spunea că poartă noroc şi că împiedică *Irealitatea* să se apropie prea mult. Doctorul nu avea decât trei cărţulii, şi nici acelea foarte bine păstrate.

Ministrul o luă pe cea mai mare şi se uită prin ea.

— Şi mai ales, spuse el într-un târziu, pe vremuri cărţile astea erau pline. Nu lipsea din ele nici o literă.

Flutură cartea în faţa ochilor doctorului, răsfoindu-i cu înverşunare paginile. Pe foile albe, ici-colo câte o literă stingheră încerca să spună ceva.

Doctorul clătină neîncrezător din cap.

— E adevărat, doctore! insistă ministrul. E foarte adevărat! Ce am să îţi spun acum e secret de stat, dar am să te implic ca să înţelegi câtă grijă trebuie să ai de omul asta. Trebuie să îl salvăm. Poate că este ultimul Visător…

Doctorul făcu o încercare nereuşită de a-şi ascunde dispreţul. Arătă spre pat, unde sforăitul se transformase într-un horcăit întrerupt din când în când de o tuse seacă:

— El? Epava asta umană?

Ministrul zâmbi îngăduitor:

— Ştim prea puţine despre vise, doctore… Dar se pare ca Visătorii nu trebuie să arate ca el – arătă spre omul solid din Serviciul Secret, care stătea lângă uşa salonului şi îi urmărea atent din priviri –, şi nici să fie îmbrăcaţi… – privi în jur să caute un termen de comparaţie, nu găsi, aşa că se apucă de reverul hainei: aşa, ca un ministru. Nu ştim nimic

despre cum ar trebui să arate un Visător dar eu bănuiesc că el este. Vreau să îl menţinem cât mai mult în viaţă, dar fără să… – ministrul se poticni o clipă, căutându-şi cuvintele. Cum să îţi spun? Menţinut în viaţă, dar fără să piardă această calitate, presupunând că o are. Şi, cum nu ştim ce anume îl face să fie Visător, nu trebuie ca din întâmplare sau neştiinţă să anulăm acest talent. În legende se spune că majoritatea Visătorilor aveau o condiţie fizică precară şi un mod de viaţă renegat de orice cetăţean onorabil. Vagabondau şi erau murdari şi plini de paraziţi. Mă întreb oare dacă nu ar fi posibil ca unul dintre aceşti paraziţi să producă un drog care ajungând în sânge să inducă visele...

Ministrul rămăsese un timp pe gânduri, examinând ipoteza care se vede treaba că atunci îi venise în minte.

Doctorul dădu din mâini ca şi cum ar fi alungat de lângă el o insectă sâcâitoare:

— Vă rog, domnule ministru, nu este nevoie să insistaţi… Îmi dau cuvântul că ne vom da toată silinţa numai să ne spuneţi ce anume să facem ca nu cumva, din exces de zel, să ne depăşim atribuţiunile.

— Ştim atât de puţine despre Visători… – se opri o clipă şi privi spre paznic, dar acesta privea cu ochi goi şi inexpresivi undeva în spaţiul dintre ei doi, aşa încât continuă, coborând totuşi glasul: pe vremuri, se pare că toţi oamenii visau… ştiu că toţi credem că sunt numai legende, dar se pare că există un sâmbure de adevăr în ele. Şi mai este ceva… S-au găsit fragmente disparate de informaţii care puse cap la cap ar demonstra că atunci… în vremurile acelea totul în jurul nostru era real.

Doctorul îl privi cu îndoială:

— Cu tot respectul, domnule ministru, dar parcă nu îmi vine să cred…

Ministrul oftă greu:

— Drept să îţi spun, parcă nici mie, dar îţi dai seama ce frumos ar fi trebuit să fie… Să vezi până departe, să poţi să calci peste tot fără să îţi fie frică să păşeşti în neant… – rămase cu ochii goi privind surâzător undeva în întuneric.

Din respect, doctorul îşi opri un oftat îndurerat:

— Înţeleg, domnule ministru. Ştiu cum este… Anul trecut, fiica mea se întorcea cu colegii de la şcoală… Un Vârtej Rapid de *Irealitate* a luat trei copii atunci… – vru să mai spună ceva, dar se opri cu ochii plini de lacrimi.

Ministrul se apropie de el şi îl bătu pe umăr în semn de înţelegere.

— Toţi am pierdut pe cineva, doctore, şi de asta este atât de important să studiem Visătorii… atunci când avem şansa să îi întâlnim. Se spune că realitatea, aşa cum există ea în jurul nostru, este o secreţie a visurilor sau poate numai a minţii lor şi că fragmentele astea de realitate care mai există încă în jurul nostru sunt generate de câte un Visător. Mai sunt câteva sute de astfel de insule, cu cele mai multe ţinem legătura prin radio şi schimbăm informaţii. Din când în când, câte una nu mai răspunde, şi atunci bănuim că Visătorul ei a murit…

Îşi făcu mâna căuş şi se apropie şi mai mult de urechea doctorului:

— Acolo unde a fost găsit cerşetorul… era un fel de groapă de gunoi. Sub el oamenii mei au găsit o bucată veche de ziar pe care se puteau citi toate cuvintele. Toate cuvintele, doctore, îţi dai seama ce înseamnă asta?

Doctorul clătină neîncrezător din cap:

— Poate că era ceva scris recent…

— Nu era deloc recent, avea ani de zile vechime. Se putea citi data de apariţie a ziarului… Veche de ani de zile…

Spre sfârşit vocea ministrului coborâse atât de mult, încât doctorul trebui să facă un efort ca să îl poată urmări.

Răsfoi dus pe gânduri cartea pe care o ţinea în mână. Pe copertă erau câteva litere: „ver…i”, dar după distanţa dintre ele ministrul îşi dădu seama că fusese un cuvânt mai lung.

— „Po…i”… Ce o fi fost scris aici? întrebă nedumerit ministrul şi privi întrebător spre doctor, care ridică neajutorat din umeri.

— Nu ştiu, domnule ministru. Eu aşa am moştenit-o de la tatăl meu.

Ministrul o aşeză cu gesturi delicate înapoi în bibliotecă.

— Ei, nu-i nimic. Cu puţin noroc, dacă teoria mea se dovedeşte adevărată, în noaptea asta vom afla…

Luă de la paznic o servietă cu cifru şi se apropie de pat.

— Trebuie să mă ajuţi, doctore. Vreau să fac o experienţă…

— Sigur că da, domnule ministru! Doar să spuneţi ce trebuie să fac…

Ministrul trase un scaun mai aproape, scoase apoi cu veneraţie o carte groasă din servietă, şi după grija cu care o manevra se vedea că era o carte importantă. Se aşeză apoi comod, ţinând la îndemână cărţile:

— Priveşte la el, îi spuse doctorului, şi spune-mi când începe să viseze…

În faţa privirii nedumerite a doctorului, spuse exasperat:

— Aşează-te în aşa fel încât să-i vezi ochii. Spune-mi când încep să i se mişte sub pleoape cu mişcări rapide.

— Am înţeles acum, spuse doctorul uşurat şi, luându-şi şi el un scaun, se aşeză de partea cealaltă a patului, în faţa bolnavului.

Timpul începu să se scurgă monoton şi în micul salon nu se auzeau decât sforăiturile întrerupte din când în când de gemete ale cerşetorului. Părea foarte bătrân şi doctorului îi trecu prin minte că, dacă ministrul avea dreptate şi el era Visătorul care le menţinea fragmentul de Realitate integru, atunci se explică de ce acesta părea că se micşorează pe zi ce trece: poate că suprafaţa fragmentului generat de fiecare Visător era proporţională cu vitalitatea lui. După cum arăta, nici nu se mira ca vârtejurile *Irealităţii* apăreau atât de des în preajma lor. Oftă şi se gândi privindu-i faţa suptă şi scofâlcită: „Să sperăm că nu moare! Cel puţin, nu până aflăm mai multe”.

Geamurile începură după un timp să se lumineze puţin câte puţin, şi cei doi aproape îşi pierduseră răbdarea, când dintr-o dată bolnavul începu să se foiască, scoase câteva cuvinte mormăite, apoi se linişti.

— Acum, acum îşi mişcă ochii, şopti doctorul surescitat.

Ministrul începu să răsfoiască nerăbdător tomul cel gros, apropiindu-l de capul celui adormit. Sub ochii lui uimiţi, literele apăreau una câte una, aşezându-se cuminţi în cuvinte şi propoziţii.

Citi timp de câteva minute lungi, sub privirea tot mai nerăbdătoare a doctorului. Se uită la el o clipă cântărindu-l din ochi, apoi spuse:

— Ascultă aici ce scrie: „În timpul ultimei conflagraţii, una dintre micile ţări care nu aveau nici o posibilitate de a înfrunta în mod direct marile puteri s-a gândit să îşi aducă şi ea modesta contribuţie la mersul războiului. A modificat genetic virusul gripei astfel că toţi cei care se îmbolnăveau deveneau incapabili să viseze. Logica făuritorilor acestui nou virus părea perfectă: omul are nevoie nu numai de somn, ci şi de vise! Lipsiţi

de posibilitatea de a visa, în curând toţi soldaţii marilor puteri se vor dovedi incapabili să se ţină pe picioare, iar marile puteri înseşi vor fi la cheremul micii ţări care urma să deţină, singură, antidotul. Planul se dovedi perfect, cu excepţia a două mici amendamente: mai întâi pentru că geneticienii micii puteri au creat un retrovirus care se modifica permanent, asta pentru a fi cât mai greu de combătut. Apoi, au văzut cu nedisimulată surprindere că mutaţiile noului virus erau atât de rapide, încât nici măcar vaccinul preparat de ei nu le mai făcea faţă. Aşa că încetul cu încetul s-a îmbolnăvit toată lumea, şi această caracteristică genetică s-a transmis şi urmaşilor de ambele sexe. La toată populaţia pământului, cu excepţia câtorva indivizi care aveau, se pare, o imunitate naturală. E adevărat că de murit nu a murit nimeni: după câteva săptămâni în care lumea a umblat mai mult sau mai puţin năucă pe străzi, toţi şi-au revenit. Fiinţa umană dovedea o putere de adaptare ieşită din comun. Şi, deşi războaiele au încetat, lumea nu avea să mai fie niciodată aceeaşi. Abia atunci s-a adeverit că realitatea, aşa cum o ştim noi, există numai pentru că o visăm. Speculaţiile filozofilor s-au dovedit cumplit de adevărate. Lumea a continuat să mai existe numai în preajma acestor visători, în rest existând ceva amorf, lipsit de consistenţă şi formă. În lipsă de alt cuvânt mai bun, a fost numit *Irealitate*. Din nefericire, în funcţie de caracteristicile individuale, ei nu puteau susţine realitatea decât pe o rază variind între 30 şi 50 de kilometri, în funcţie de vitalitatea lor. În ciuda eforturilor geneticienilor, caracteristicile visătorilor se pare că nu pot fi transmise urmaşilor, astfel că perspectivele de viitor sunt sumbre pentru că numărul lor scade drastic în fiecare an…”

Spre sfârşit, vocea ministrului devenise aproape o şoaptă tot mai stinsă, până când se opri cu totul.

— Deci asta era, spuse doctorul tot în şoaptă. Asta era, spuse el şi privi afară, unde se luminase cu totul şi acum zidul de Irealitate din depărtate se vedea clar.

Se întoarse spre ministru, care rămăsese tăcut, cu ochii privind în gol, apoi aduse din bibliotecă cartea din care citise mai devreme ministrul.

— Şi în cartea mea ce scrie? Mereu am fost curios să aflu…

Ministrul îi luă cartea şi o întoarse spre lumină, şi titlul i se vedea acum clar şi întreg: „Poezii”, de Magda Isanos. O răsfoi la întâmplare citind câteva pagini, apoi se opri şi spuse:

— Ascultă aici, doctore:

Şi mi se pare aşa ciudat că se mai poate
găsi atâta vreme pentru ură,
când viaţa e de-abia o picătură
Între minutu-acesta care bate
şi celălalt - şi-mi pare ne-nţeles
şi trist că nu privim la cer mai des,
că nu culegem flori şi nu zâmbim
Noi care aşa de repede murim…

Cei doi rămaseră tăcuţi privind din când în când afară, spre zidul înalt şi fumuriu, ca o ceaţă care venea încet-încet tot mai aproape de ei.

de Sergiu Someşan din volumul « Numărul fiarei », editura Vremea, 2004

email
sergiu_somesan @yahoo.com